

Spoléhání a „spolehlivé“

Událost je děním, a své dění musí aktivně vykonávat. Své dění ovšem nevykonává (většinou) do prázdna resp. izolovaně od jakékoli své situovanosti; ovšem i když bychom abstrahovali od jejího „okolí“ (okolních podmínek a daností atd.), pak musíme počítat s tím, že událost nějak „zpracovává“ i své „vnitřní“ podmínky, počítá s nimi, bere je vážně a opírá se o ně. Whitehead poukazoval na zásadně pomýlený koncept tzv. nezávislé existence (3581, s. 115); jeho chybnost spočívá v tom, že „žádné jsoucno nelze uvažovat abstrahovaně od vesmíru“ (3581, s. 33). Aby se událost mohla stát, tj. aby mohla vykonávat své dění, své bytí, musí se o něco opírat; kdyby se nemohlo o nic opírat, nemohla by se stát reálnou událostí (nemohla by se „realizovat“), zůstala by jen „virtuální“ událostí, a to ještě na mnohem nižší rovině resp. mnohem „nedovyvinutěji“. Naší otázkou však musí být, zda to okolí, prostředí, zda ten „celek vesmíru“ (jak o něm mluví třeba právě Whitehead) stačí, aby se událost – tj. nová, jedinečná událost – mohla třeba jen začít stát, odehrávat. Vždyť tu je ještě ta událost sama: ta přece není „dána“ těmi okolnostmi, tím okolím, tím „celým vesmírem“, ale musí mít svou jedinečnost nějak někde zakotvenu, musí někde, v něčem kořenit, musí se opírat o něco, co ještě není dáno, a to právě v tom, čím je sama jedinečná a tudíž na nic jiného nepřevoditelná. A tak se dostáváme k velmi závažnému rozlišení: každé složitější (vyšší) pravá událost se musí jednak spoléhat na určitou pevnost a aspoň částečnou loajálnost svých subsložek, které ji někdy časově předcházejí a někdy dokonce přežívají, ale na druhé straně na onen „plán“, který je zároveň pro událost závazkem a který je a vždycky musí být zakotven či zakořeněn v budoucnosti, tedy v tom, co ještě není, a tím zakotvením či zakořeněním to jakoby „vtahuje“ do své budoucnosti.

(Písek, 071027-3.)